

УДК 373.5.016:811]:37.091.3-056

DOI <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2022.80.278224>

ОЛЕНА ПАВЛЕНКО

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6509-9406>

(Полтава)

Work place: Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

Country: Ukraine

E-mail: helena.zakora@gmail.com

ВОЛОДИМИР МОКЛЯК

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9922-7667>

(Полтава)

Work place: Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

Country: Ukraine

E-mail: vovchik01071981@gmail.com

СПЕЦИФІКА ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

Висвітлено теоретичні засади використання особистісно-орієнтованого підходу в навчанні. Виділено ряд показників, що характеризують навчання за таким підходом: настанова щодо учня; мета; контакт при взаємодії; засоби; процес; результат. Проаналізовано джерела формування цього підходу, схарактеризовано концепцію, виокремлено ключові принципи застосування особистісно-орієнтованого підходу.

Ключові слова: особистісно-орієнтоване навчання іноземним мовам, особистість, особистісно орієнтований підхід, результат навчання, парадигма.

Постановка проблеми. Становлення нової системи освіти спирається на результати, які буде в майбутньому використовувати учень. Зміна підходів, методів та векторів, спричинена технічним прогресом та формуванням оновленого педагогічного менталітету, сприяє широкому використанню особистісно-орієнтованої освіти, яка зорієнтована на свободу навчання учня. В основі такого методу покладено визначення індивідуальності, самооцінка кожної людини як особистості.

Особистісно-орієнтована освіта ґрунтується на розвитку в учнів стійкого інтересу до пізнання нового, бажання вивчення нової інформації та використання її в життєвих ситуаціях. Такий підхід розвиває не тільки компетентності, але і сприяє творчому розвитку, заохочуючи учнів до самонавчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Історично концепція особистісно-орієнтованого навчання набрало публічності та широкого розвитку в 90-ті роки ХХ ст. Предметами вивчення було обрано декілька напрямків:

- питання підготовки педагогічних кадрів (О. М. Пехота, А. М. Старєва та інші);
- підготовка студентів у вишах України (В. О. Білоусов, О. М. Куцевол та інші);
- особистісно-орієнтовне виховання (Н. С. Тимошук, Н. О. Фролова та інші).

Питання самовдосконалення та підходи, що використовуються, є актуальними і на сьогодні в період навчання онлайн, при чому не тільки в загальноосвітніх школах, але й у неформальній освіті.

В умовах гуманізації освіти доцільно використовувати особистісно-орієнтований підхід до навчання учнів. Таким чином виконується зміна мети навчання і в процесі зникає орієнтованість на сукупність знань, вмінь та навичок, а першочергово звертається увага на розвиток особистості людини.

Розглядаючи такий підхід у навчанні іноземним мовам, за основу покладено комунікативну компетенцію, яка включає такі складові: соціокультурна, мовленнєва та мовна.

Існує кілька визначень і концепцій особистісно-орієнтованого підходу в навчанні.

Перші згадки датуються 60-ми роками минулого століття. Так, відомі науковці К. Роджерс, А. Маслоу та В. Франкл стверджували, що повноцінне навчання може бути організоване лише в результаті забезпечення умов для розкриття дитиною своєї унікальності та становлення самосвідомості, що своєю чергою сприятиме самовизначенню, самореалізації та самоствердженню.

Мета статті – дослідити походження особистісно-орієнтованого підходу та проаналізувати специфіку його використання в навчанні іноземним мовам.

Виклад основного матеріалу. Перш ніж описувати складові характеристики підходу, слід зазначити, що з роками термін набував багато різних значень.

Розглянемо значення поняття. Відповідно до педагогічного словника в його основі лежить визнання самотності та індивідуальності особистості з власним і унікальним досвідом. Головною ціллю застосування такого навчання є максимальний розвиток кожної особи з урахуванням її можливостей і нахилів (Бацефич, 2008).

О. Березюк окреслює особистісно-орієнтовану парадигму навчання як своєрідний методологічний імператив, який повністю задовольняє вимоги щодо становлення індивіда в сучасному суспільстві (Березюк, 2012).

М. Гриньова називає особистісним підходом до навчання певний принцип, який полягає у (Гриньова, 2015): 1) врахуванні неповторності та унікальності кожної особистості у навчанні учнів; 2) побудові вчителем таких взаємин, за яких кожен з учнів відчуватиме повагу та рівність; 3) розумінні дитиною, що вона на одному рівні з учителем за набором відчуттів і переживань, нічим не відрізняється від світу вчителя.

Ідеї гуманізації освіти, а саме: тези про необхідність усвідомлення учнем діапазону власних можливостей, розкриття особистості, формування самостійності в діях, прагнення до творчості, постійного саморозвитку та самовдосконалення – основа підходу (Безкоровайна, 2014).

О. Березюк вважає, що системною основою зазначеного підходу до навчання є сприяння самостійній та творчій поведінці учнів, формування умов для розвитку їх пізнавальних потреб, а також формування потреб пізнавальної незалежності (Березюк, 2012).

Досліджуваний підхід визначає характер об'єктів і змін у процесі навчання, а також основну схему взаємодії вчителя та учнів. Замість схеми взаємодії вчитель-учень, за якої вчителі – суб'єкти впливу та управління, а учні його об'єкти, запроваджується схема суб'єкт-суб'єктних рівноправних відносин, де між ними панує атмосфера співпраці та партнерства (Гриньова, 2015).

Л. Малько узагальнює характерні ознаки особистісно-орієнтованого підходу до навчання за наступними показниками: настанова щодо учня; мета; контакт при взаємодії; засоби; процес; результат.

Настановою щодо учня є теза, що необхідно вбачати в учневі суб'єкт педагогічної взаємодії, стимулювати його інтерес до пізнання, розуміти та удосконалювати унікальні особливості, схильності та інтереси дитини, сприяти самореалізації її можливостей. Окрім того, варто вбачати в кожному учневі особистість, шанувати його думки та почуття, права, відзначати неповторність та рівність.

Взаємодія учителя з учнем повинна бути двобічною та емоційною, базуватися на довірі та відвертості. Будь-які конфлікти повинні розв'язуватися творчо, на культурному рівні. Серед засобів виділяють: діалог; проблемне навчання; моделювання ситуації успіху; заохочення; авансування; схвалення.

Результатом такого підходу є сприятливий психологічний клімат, самостійність, творчість, позитивні внутрішні мотиви навчання, прагнення до саморозвитку.

Основою зазначеного виду навчання є 4 взаємопов'язані компоненти, переконує М. Гриньова: біологічний; психологічний; педагогічний; соціальний.

Доповнює та узагальнює подані особливості О. Чернякова, виділяючи такі ознаки: організація взаємодії «суб'єкт-суб'єкт»; забезпечення формування умов для самореалізації особистості, її активізації; забезпечення учням зовнішньої та внутрішньої мотивації; формування ситуації з отримання учнями задоволення від розв'язання навчальних завдань самостійно та у співпраці; сприяння та забезпечення умови для самооцінки, саморегуляції та самореалізації; переміщення фокуса функції вчителя на позицію фасилітатора (Чернякова, 2013).

Виділимо ключові принципи застосування підходу:

1) принцип самоактуалізації. Кожен потребує становлення та розвитку власних здібностей (інтелектуальних, комунікативних, художніх, фізичних тощо). Завдання вчителя – підтримувати учня у спробах їх прояву та сприяти їх розвитку;

2) принцип індивідуальності. Принцип полягає в тому, що вчитель при побудові траєкторії розвитку учня повинен враховувати його індивідуальні й особистісні особливості;

3) принцип суб'єктності. В основу покладено індивідуальність особистості та її прояв. Так, вона характеризується наявністю суб'єктних якостей та використання їх при організації діяльності, спілкування та іншій взаємодії. З цього випливає, що вчитель повинен підтримувати учня у його становленні як справжнього суб'єкта життєдіяльності, сприяючи формуванню і збагаченню його суб'єктного досвіду;

4) принцип вибору. Однією з головних засад особистісно-орієнтованого навчання є надання учневі права вибору (мети, змісту і засобів, поведінки, мотивів);

5) принцип творчості та успіху. Успіх у тому чи іншому виді діяльності сприяє формуванню позитивного «Я» – особистісного образу, що надихає на процес самовдосконалення та самопобудови власного «Я»;

6) принцип довіри та підтримки. Вчитель повинен вірити у творчий потенціал кожного учня, проявляти довіру до нього, підтримувати його намагання до самореалізації та самоствердження, не використовуючи при цьому надмірну вимогливість та контроль.

Важливим аспектом є усвідомлення того, що особистісний досвід не може формуватися шляхом простого виконання програмових завдань з підручників. Він формується шляхом упровадження в навчальний процес завдяки педагогічній майстерності вчителя спеціальних технологій, якими повинен володіти вчитель. Педагогічні технології включають спільну діяльність учасників освітнього процесу, діалогічний підхід у навчанні при здійсненні спільного пошуку сенсу проблеми, що вивчається, ігровий підхід, коли якась конфліктна ситуація моделюється і вимагає самостійних рішень, виконання певної соціальної ролі, комплексний підхід, коли вивчений матеріал подається як життєво важлива задача (проблема), значуща і розв'язувана з практичного погляду.

Успіх у трансформації традиційного навчання в особистісно-орієнтоване перш за все залежить від учителя, а саме від його мотивації, педагогічної культури й такту та особистих рис. Так, для запровадження особистісно-орієнтованого навчання педагог повинен виявляти та створювати: гуманну педагогічну позицію; культурно-емоційне та предметно-розвивальне освітнє середовище; удосконалення та індивідуалізацію змісту навчання; вміння використовувати різноманітні педагогічні технології з наданням їм розвивальної спрямованості.

Таким чином, учні мають право здійснювати самостійну розумову діяльність на різних планових рівнях, що створює можливість для переходу з однієї групи в іншу вищого рівня. Добровільне сходження до вищого рівня фактично може забезпечити учню постійне перебування в зоні «ближнього розвитку» – навчання на індивідуальному максимальному рівні можливостей.

Характерною особливістю такого виду навчання є гуманізм та його психологічна спрямованість. Навчання на таких засадах передбачає не лише інтелектуальний розвиток, а й формування бажання до саморозвитку й самореалізації. Для легкої інтеграції подібних завдань в освітній процес необхідно: змінити підхід учителя до процесу навчання, власного ставлення до учнів – усвідомлення учня як центру освітнього процесу; змінити пріоритет із простого сприйняття знань учнями до самостійного їх набуття й обов'язкового їх застосування; здійснити перехід від повчання та авторитаризму до наставництва та поваги.

Особистісно-орієнтоване навчання не займається формуванням особистості із заданими властивостями, а створює умови для повноцінного прояву та, відповідно, розвитку особистісних функцій освітнього процесу. Особистісні функції та суб'єктивність – це в такому випадку не характерологічні якості людини (останні, крім деяких, так званих загальнолюдських, у кожного можуть і повинні бути різними), а ті прояви персони, які, власне, сприяють становленню особистості.

Виділяють такі функції: мотивації (прийняття та обґрунтування діяльності); опосередкованості (стосовно зовнішніх впливів та внутрішніх імпульсів поведінки); критичності (щодо пропонованих ззовні цінностей та норм); рефлексії (конструювання та

утримання певного образу Я); смислотворчості (визначення системи життєвих смислів аж до найважливішого – сенсу життя); орієнтації на власний світогляд; забезпечення автономності внутрішнього світу; творчості; самореалізації; запобігання зведенню життєдіяльності до утилітарних цілей.

Перевагами використання особистісно-орієнтованого підходу є:

1. Підвищена впевненість. Коли діти відчувають труднощі в школі, однією з перших від цього страждає їхня самооцінка. Невпевненість дитини може потім поширюватися за межі класної кімнати, впливаючи на інші аспекти її життя. Коли справа доходить до навчання, співпраця та партнерство, які учні мають із учителем, допомагають їм набути впевненості. Діти іноді занадто нервують, коли піднімають руку на уроці та визнають, що вони чогось не знають перед однокласниками. Дуже важливо створити безпечне середовище, в якому учні не відчувають дискомфорту, ставлячи запитання та зізнаючись.

2. Удосконалення навичок спілкування. Застосування особистісно-орієнтованого підходу, як зазначалося раніше, передбачає відкритий діалог між учителем та учнем. Здатність розуміти й усвідомлювати важливість свого навчання є «метапізнанням», критичним компонентом навчання. Дати учням можливість відкрито говорити про себе як учнів є чудовою стратегією для підвищення їхньої свободи та впевненості. Крім того, це ефективно навчає дітей, як самостійно долати труднощі в майбутньому.

3. Особистісно орієнтоване навчання дозволяє амбітним учням увійти в предмет і вийти за межі того, на що здатні їхні однокласники. Як наслідок їх інтелектуальна цікавість збуджується і вони ставляться до навчання з більшим ентузіазмом і здатністю до глибоких роздумів.

4. Отримання задоволення від навчання. Не секрет, що коли дітям цікаво, вони вчаться успішніше. Особистісно орієнтоване навчання передбачає організацію такого змісту навчання, щоб кожному учневі було цікаво навчатися.

5. Учні можуть ставити особисті цілі, і, як наслідок, вони стають набагато більш мотивованими. Коли діти прагнуть до основних цілей, а не до довільних стандартів, встановлених іншими, вони стають активними учасниками власного навчання.

6. Дослідницькі можливості навчання.

7. Особистісно орієнтоване навчання надає можливості для зворотного зв'язку один на один з учителем, який визначає труднощі або перешкоди й може допомогти дитині розвинути свої інтереси та сильні сторони.

Таким чином, особистісно-орієнтований підхід до навчання формує можливості навчатися відповідно до власних здібностей і потреб учня, позиціонуючи свої досягнення не лише на досягнутому рівні, але й орієнтуючи на майбутній вищий ступінь. Ядром особистісно-орієнтованих методик навчання є індивідуальність учня та створення комфортного, безконфліктного середовища навчання.

Суб'єкт-суб'єктні відносини передбачають створення в класі атмосфери довіри та розуміння. У системі персоналізованого навчання діалогові взаємодії учасників освітнього процесу покликані підтримувати та заохочувати природне бажання учнів навчатися, створювати власні алгоритми та вибирати методи, прийоми та зміст навчання, які відповідають їхнім потребам. Ця взаємодія передбачає спосіб прийняття рішень щодо всіх аспектів навчання із залученням учнів, учителів та батьків (Яценко, 2015).

Беручи до уваги окреслені особливості контексту ідеї, виокремлюють головні умови реалізації такого навчання – психолого-педагогічні та методичні.

Психолого-педагогічні умови забезпечуються психологічними засадами організації освітнього процесу. Вони полягають у спеціальній підготовці вчителя із застосування технологій особистісно орієнтованого навчання, які спрямовані на розвиток в учнів рефлексії в процесі переходу від самоактуалізації до самореалізації.

Методичні умови мають на меті гармонізацію освітніх запитів, цілей, прагнень учнів. Вони здійснюються в результаті створення методології особистісно-орієнтованого навчання: навчально-методичного забезпечення та змісту освіти, що орієнтовані на формування комплексу цінностей (загальнолюдських, національних, регіональних, групових, етнічних, індивідуальних) (Яценко, 2015).

Отже, основними поняттями, що характеризують особистісно орієнтоване навчання є: індивідуальність, особистість – самоактуалізована особистість, самовираження, суб'єкт, суб'єктність, «Я – концепція», вибір, педагогічна підтримка.

Особистісно-орієнтований підхід поступово входить у практику навчання іноземних мов. Він приваблює вчителя можливістю творчого підходу до навчання, використання інтерактивних, проблемних та проектних завдань. Цікавий він і для учня, тому що він отримує реальну можливість співпрацювати з учителем, спільно творити урок, використовувати вибрані ним самим навчальні матеріали та теми для обговорення, брати на себе відповідальність за форму засвоєння, а головне, за кінцевий результат – чому він безпосередньо навчився за цей урок чи серію уроків; де і як він може застосувати нові знання та вміння в житті, реально використовуючи іноземну мову, що вивчається.

Основою особистісно орієнтованого підходу в навчанні іноземних мов є когнітивно-комунікативна, проблемна та аутолінгводидактична парадигми.

Когнітивно-комунікативний компонент акцентує пізнавальний аспект та орієнтований на розвиток особистості учнів, їх емоційної сфери та асоціативного мислення. Одна з його цілей – підвищення мотивації до вивчення іноземної мови.

Як другий компонент може служити концепт проблемності. Проблемний концепт створює умови для творчого засвоєння іноземних мов, оскільки сприяє розвитку інтелектуальних можливостей учнів; є творчим засвоєнням мови шляхом розв'язання проблемних ситуацій.

Аутолінгводидактичний компонент допомагає учню вибудувати власну освітню траєкторію, брати на себе відповідальність за свою лінгвістичну освіту.

Н. Ромашева розглядає навчання іноземній мові на особистісних засадах як врахування індивідуальних рис та зацікавленостей учнів і сприяння подальшому їх розвитку. А його організація передбачає забезпечення умов, за яких відбуватиметься формування комунікативної компетенції учнів, а також формування їх суб'єктного досвіду (Ромашева, 2009).

Перейдемо до окреслення шляхів реалізації особистісного навчання іноземній мові (Ромашева, 2009): підбір навчальних матеріалів, адаптованих до віку та інтересів учнів; навчання на основі використання оригінальних підручників і посібників; індивідуалізація навчального матеріалу; наближення процесу навчання до реальних умов спілкування іноземною мовою; управління спілкуванням через рольові ігри; забезпечення позитивної емоційної атмосфери на уроці; врахування прав учнів обирати власний шлях для виконання своїх освітніх обов'язків; стимулювання позитивних змін у вивченні іноземної мови; використання пошуково-дослідницьких методів навчально-пізнавальної діяльності учнів; порівняння реалій рідної та іноземної мов.

Ця модель вимагає від учителя: враховувати індивідуальні особливості учнів і на цій основі розробити правильну стратегію навчання та правильну тактику підготовки викладача; становлення особистісних якостей та здібностей у процесі навчання іноземної мови; залучення сучасних цифрових технологій; адаптацію моделі до специфічних професійно-педагогічних особливостей учителя, а також до творчих якостей учителя.

Необхідність врахування відмінностей між учнями визначає ті проблеми, які змушений розв'язувати шкільний учитель у навчальному процесі. Ці проблеми різнопланові й можуть стосуватися змісту навчання; методів та прийомів роботи; організації управління роботою школярів.

Плани уроків, зорієнтовані на конкретних учнів, ґрунтуються на аналізі потреб школярів. Можливості та потреби конкретних учнів класу визначають те, як формуються цілі уроків, як відбираються та градуються зміст, методи та прийоми роботи, включаючи текст та вправи, а також прийоми та форми контролю, що дозволяють ефективно оцінювати успішність та ступінь просування учнів, а також те, як організується взаємодія учнів на уроці.

Для успішної реалізації тієї чи іншої мети навчального заняття викладачеві необхідно створити комплекс вправ. І хоча питання про те, що слід розглядати як структурну одиницю уроку, продовжує залишатися дискусійним, ми дотримуємося точки зору, що саме вправі притаманні всі основні ознаки навчального процесу. Вправа – найменший відрізок уроку, що має самостійне значення. При цьому різні учні потребують різних за якістю та обсягом комплексів вправ, які мають бути вибудовані відповідно до логіки розвитку навичок умінь та

врахування особистісних особливостей школярів. Британські дослідники Д. Нанан та Дж. Бріндлей відзначають, що, відбираючи та грабуючи вправи, важливо враховувати чинники двох видів: чинники, пов'язані з учнями, та чинники, пов'язані з характером завдань.

Чинники, пов'язані з учнями:

- наскільки вправа створює, підтримує мотивацію учнів. Одні й самі завдання викликають інтерес із боку одних і повне неприйняття із боку інших школярів;
- чи дозволяють навчальні вміння учня виконати завдання;
- скільки навчальних матеріалів учень може засвоїти за одиницю часу;
- якою мірою учень володіє тими чи іншими мовними вміннями;
- чи потрібні учню специфічні культурні знання;
- наскільки глибокі лінгвістичні знання школяра;
- якою мірою учень повинен вірити у себе, щоб упоратися із завданням.

Варто врахувати, що серед учнів можуть бути учні з різними типами особистості. Зокрема є ті, кого важко викликати на розмову серед великої кількості людей – інтроверти. Але є й інші – екстраверти, які постійно хочуть говорити, ображаються, якщо їх не питають і вигукують з місця. Почати вивчення іноземної мови з першим типом слід з письмових завдань, щоб така особистість змогла реалізувати себе поза стресовою ситуацією, поступово розширюючи можливості. Другому типу слід надати можливість спільної активної діяльності. У групах повинні бути люди обох типів, щоб залучити до мовної діяльності всіх учнів. Проте реалізувати таку діяльність у великих групах дуже складно. Зрештою, це призведе до того, що брати участь у навчанні буде певна частина групи, іншій же залишиться пасивно відвідувати заняття, отримувати оцінки, але, швидше за все, знань з іноземної мови після курсу практично не залишиться.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, в рамках досліджуваного підходу спрямованість педагогічного процесу визначається особистісними особливостями та пізнавальними здібностями, інтересами та уподобаннями, потребами та досвідом учнів. Завданням особистісно орієнтованого підходу стає створення навчального середовища, сприятливого для навчання і заохочення високого рівня мотивації навчання та успішності всіх учнів. Навчальний процес має бути особистісно-значущим, тільки в такому разі він стимулює особистісний та інтелектуальний розвиток учня.

Такий підхід дозволяє впровадити в навчальний процес активні форми навчання, що сприяють розвитку творчих здібностей учнів, мисленню, вмінню перебудовуватися в сучасному суспільстві. Робиться акцент на групові та парні способи взаємодії, що «витісняють» фронтальні форми роботи. Як найбільш влучні технології навчання виступають технології навчання у співпраці, метод проєктів тощо.

Особистісно-орієнтований підхід у поєднанні з комунікативною спрямованістю може давати відмінні результати у процесі навчання іноземних мов. Він є найбільш ефективним у групах з неоднорідною підготовкою.

Здійснене дослідження не вичерпує усіх аспектів визначеної проблеми і потребує подальшого дослідження застосування інноваційних технологій у процесі навчання іноземним мовам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Бацевич Ф. С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень : підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2008. 240 с.
- Безкоровайна О. В. Пріоритетні тенденції розвитку методики викладання іноземних мов та культур в контексті особистісно орієнтованого підходу. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. 2014. Вип. 9. С. 17–21.
- Березюк О. С. Методи організації особистісно орієнтованого навчання в освітньому середовищі. *Професійна педагогічна освіта: особистісно орієнтований підхід* : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. С. 346–360.
- Гриньова М. Особистісно-орієнтована технологія навчання та виховання. URL: <http://acup.poltava.ua/wp-content/uploads/2015/03/GrinovaM.pdf> (дата звернення: 23.12.2022).
- Ромашева Н. В. Використання особистісно орієнтованих технологій у навчанні іноземних мов. *Педагогічні науки*. Херсон, 2009. Вип. 52. С. 351–356.
- Чернякова О. І. Особистісно-орієнтований підхід у навчанні школярів англійської мови. *Психолінгвістика*. 2013. Вип. 13. С. 93–117.
- Яценко С. Л. Особистісно орієнтоване навчання: теоретичний та прикладний аспекти. *Проблеми освіти : наук-метод. зб.* / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 85. С. 231–237.

REFERENCES

- Batsevych, F. S. (2008). *Filosofia movy: Istoriia linhvofilosofskykh uchen [Philosophy of language: History of linguistic-philosophical students]:* textbook. Kyiv: VTs «Akademiia» [in Ukrainian].
- Bezkorovaina, O. V. (2014). Priorytetni tendentsii rozvytku metodyky vykladannia inozemnykh mov ta kultur v konteksti osobystisno oriietovanoho pidkhdou [Priority trends in the development of methods of teaching foreign languages and cultures in the context of a person-oriented approach]. *Onovlennia zmistu, form ta metodiv navchannia i vykhovannia v zakladakh osvity [Updating the content, forms and methods of education and upbringing in educational institutions]*, 9, 17-21 [in Ukrainian].
- Bereziuk, O. S. (2012). Metody organizatsii osobystisno oriietovanoho navchannia v osobystisnomu seredovyschi [Methods of organization of personally oriented learning in the educational environment]. In O. A. Dubasiuk (Ed.), *Profesiina pedahohichna osvita: osobystisno oriietovanyi pidkhdid [Professional pedagogical education: a person-oriented approach]* : monograph (pp.346-360). Zhytomyr [in Ukrainian].
- Cherniakova, O. I. (2013). Osobystisno-oriietovanyi pidkhdid u navchanni shkoliariv anhliiskoi movy [A personal-oriented approach in teaching English to schoolchildren]. *Psykholinhvistyka [Psycholinguistics]*, 13, 93-117 [in Ukrainian].
- Hrunova, M. (2015). *Osobystisno-oriietovana tekhnolohiia navchannia ta vykhovannia [Personal-oriented technology of learning and education]*. Retrieved from <http://acup.poltava.ua/wp-content/uploads/2015/03/GrinovaM.pdf> [in Ukrainian].
- Romasheva, N. V. (2009). Vykorystannia osobystisno oriietovanykh tekhnolohii u navchanni inozemnykh mov [The use of personally oriented technologies in teaching foreign languages]. *Pedahohichni nauky [Pedagogical sciences]*, 52, 351-356 [in Ukrainian].
- Yatsenko, S. L. (2015) Osobystisno oriietovane navchannia: teoretychi ta prykladnyi aspekty [Personally oriented training: theoretical and applied aspects]. In *Problemy osvity [Problems of education]: scientific and methodical collection* (Vol. 85, pp. 231-237). Kyiv [in Ukrainian].

OLENA PAVLENKO

VOLODYMYR MOKLIAK

SPECIFICITY OF PERSONALLY ORIENTED FOREIGN LANGUAGE LEARNING

The formation of a new education system based on the results that will be used by the student in the future. The change in approaches, methods and vectors caused by technical progress and the formation of a renewed pedagogical mentality allows for the wide use of person-oriented education, paying attention to the student's freedom of learning. This method is based on the definition of individuality, self-evaluation of each person as an individual. The theoretical scientific method was used for the research.

Within the framework of the researched approach, the orientation of the pedagogical process is determined by personal characteristics and cognitive abilities, interests and preferences, needs and experiences of students. The task of this approach is to create a learning environment that is conducive to learning and promotes a high level of learning motivation and success of all students. The educational process should be personally meaningful, only in this case it stimulates the student's personal and intellectual development.

This approach makes it possible to introduce active forms of learning into the educational process, which contribute to the development of students' creative abilities, thinking, and the ability to adapt in a rapidly changing modern society. Emphasis is placed on group and pair work, which "displace" frontal forms of work. Collaborative learning technologies, the project method, etc. are the most appropriate learning technologies. The personally-oriented approach is gradually entering the practice of teaching foreign languages. It attracts the teacher with the possibility of a creative approach to learning, the use of interactive, problem and project tasks. It is also interesting for a student, because he gets a real opportunity to cooperate with the teacher, jointly create a lesson, use educational materials and topics for discussion chosen by him, take responsibility for the form of learning, and most importantly, for the final result – what he directly learned for this lesson or series of lessons; where and how he can apply new knowledge and skills in life, actually using the foreign language being studied.

It should be taken into account that among students there may be students with different personality types. In particular, there are those who are difficult to call to a conversation among a large number of people – Introverts. But there are others – extroverts who constantly want to talk, are offended if they are not asked and shouted from their place. Learning a foreign language with the first type should be started with written tasks, so that such a person can realize himself outside of a stressful situation, gradually expanding his opportunities. The second type should be given the opportunity for joint active activities. There should be people of both types in the groups in order to involve all students in the language activity. However, it is very difficult to implement such activities in large groups. In the end, this will lead to the fact that a certain part of the group will participate in training, while the rest will remain passively attending classes, receiving grades, but, most likely, there will be practically no foreign language knowledge left after the course. A personal-oriented approach in combination with a communicative orientation can give excellent results in the process of learning foreign languages. It is most effective in groups with heterogeneous training.

Key words: *personality-oriented approach, personality, approach, learning result.*